

جهانی شدن و اسلام

اسلام مسأله جهانی شدن و تشکیل جامعه جهانی و حکومت جهانی را مطرح کرده است. مستندات و ادله زیر را می‌توان برای اثبات این موضوع بیان نمود:

الف: آیات قرآن

۱ «قل یا ایها الناس انی رسول الله الیکم جمیعاً»

«ای رسول ما به خلق بگو که من بر همه شما جنس بشر رسول خدایم»

۲ «و ما ارسلناک الا کافه للناس»

«و ما تو را جز برای اینکه عموم بشر را بشارت دهیم نفرستادیم»

۳ «و ما ارسلناک الا رحمه للعالمین»

«وای رسول ما تو را نفرستادیم مگر آنکه رحمت برای اهل جهان باشد»

۴ «تبارک الذی نزل الفرقان علی عبده لیکون للعالمین نذیراً»

«بزرگوار آن خداوندی است که قرآن را بنده خاص خود نازل فرمود تا اهل عالم را متذکر و خدا ترس گرداند»

در آیات فوق به این مطلب اشاره شده است که پیامبر گرامی اسلام (ص) پیام قرآنی خود را که همان وحی الهی است با ویژگی ابدیت برای تمام بشریت اعلام کرده است و آیات مزبور دلالت دارند بر جهان شمول بودن نظام اسلامی و اینکه رسالت پیامبر اکرم (ص) جهانی و برای تمام انسانها است.

آیاتی که در آنها تشکیل جامعه جهانی بشارت داده شده است:

۵ «وعد الله الذین آمنوا منکم وعملوا صالحات لیستخلفنکم فی الارض...»

«و خدا به کسانی که از شما مؤمنان ایمان آرد و نیکوکار گردد وعده فرموده است که در زمین خلافت دهد»

تمامی مواردی که آیات قرآن با خطاب عام یا ایها الناس آغاز می‌شود می‌تواند شاهدهی برجھانی بودن پیام قرآن باشد مانند آیه ۲۱ سوره بقره، آیات ۱۷۰ و ۱۷۴ سوره نسا و آیات ۲۳ و ۵۷ و ۱۰۴ و ۱۰۸ سوره یونس

(ب) روایات

با مراجعه به احادیث و روایات بدست می‌آید که پیام اسلام محدود به زمان و مکان خاص نیست بعنوان نمونه به یک فراز از نامه ۶۲ نهج‌البلاغه اکتفا می‌شود

« فان الله سبحانه بعث محمداً صلى الله عليه و آله نذيراً للعالمين »

(ج) سیره نبوی

از سیره و سنت پیامبر که در منابع تاریخی نقل شده است نیز نشانه‌هایی از نگاه جهانی آن حضرت دارد به خصوص ارسال نامه از سوی ایشان به سران قدرتهای بزرگ جهانی و دعوت آنها به اسلام.

آینده جهانی شدن))

حال ببینیم دیدگاه و نظر اسلام در مورد ترسیم آینده جهان و تشکیل حکومت جهانی چیست؟ در بینش اسلامی همانند سایر ادیان آرمان تشکیل حکومت جهانی وجود دارد ولی این بدین معنی نیست که در دوران تحقق چنین آرمانی دیگر ملتها و اقوام و یا آیین‌ها وجود خارجی نخواهد داشت به عبارت دیگر هر چند اسلام، تشکیل امت واحده جهانی اسلام را نوید داده ولیکن آنرا منوط به از بین رفتن و نابودی ملتها و سایر ادیان نمی‌کند.

بنابراین با استناد به آیات و روایات می‌توان گفت که تنها معیار تحقق جامعه جهانی از دیدگاه اسلام داشتن عقیده توحیدی است و نه وحدت عقیده‌ها.

در قرآن کریم چنین آمده است:

«اذ قال الله يا عيسى انى متوفيك و رافعك الى و مطهرک من الذین کفروا و جاعل الذین اتبعوک فوق الذین کفروا الی یوم القیامه...»

۵۴/ آل عمران

«به یادآور وقتی که خداوند فرمود ای عیسی همانا من روح تو را قبض نموده و برآسمان بالا برم و تو را پاک و منزّه از معاشرت کافران گردانم و پیروان تو را بر کافران تا روز قیامت برتری دهم»

از این آیه به روشنی استفاده می‌شود که آیین مسیح (علیه السلام) تا روز قیامت موجودیت خود را حفظ خواهد کرد و همانگونه که بسیاری از مفسران گفته‌اند این امت برتری نسبی خودش را بر کفار برای همیشه حفظ می‌کند.

همچنین در آیات ۷ و ۸ سوره اسرا می‌خوانیم:

«فاذا جاء و عدلاخره ليسوؤا وجوهكم و ليدخلوا المسجد كمد خلوه اول مره وليتبروا ما علوا تتبيراً عسى ربكم ان يرحمكم و ان عدتم عدنا و جعلنا جهنم للكافرين حصيراً»

«و آنگاه که وقت انتقام ظلم دیگر شما فرارسید اثر بیچارگی و خوف و اندوه و رخسار شما ظاهر شد و به مسجد بیت المقدس مانند بار اول درآیند و به هر چه رسند نابود سازند و به هر کسی تسلط یابند به سختی هلاک گردانند امید است خدا به شما باز مهربان گردد و اگر به عصیان و ستمگری برگردید ما هم به مجازات شما باز می گردیم و جهنم را زندان کافران قرار داده ایم»

که از مفهوم این آیه شریفه که سرنوشت یهود در آخر الزمان و مقارن ظهور مهدی (عج) سخن می گویند چنین استنباط می شود که آیین یهود نیز همانند مسیحیت تا پایان جهان باقی خواهد ماند.

گذشته از آیات قرآن کریم هنگامی که به سیره پیامبر (صلی الله علیه و آله وسلم) و پیمانهای متعددی که با قبایل و گروه های مختلف برقرار ساخته است مراجعه کنیم به روشنی خواهیم دید که پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله وسلم) در صدد نابودی مذاهب و حتی آداب و رسوم غیره نبوده است برای نمونه می توان به پیمانهای صلح پیامبر با یهودیان مدینه و نصارای نجران مراجعه کرد.

از آنچه گفته شد به دست می آید که اسلام حتی در زمانی که در اوج قدرت خویش است نیز در صدد از هم پاشیدگی و نابودی ملتها و تبدیل آنها به امت واحد از نظر آداب و رسوم و سایر ویژگیها نبوده است و تنها معیار امت واحد از دیدگاه اسلام داشتن عقیده توحیدی است. به عبارت دیگر اسلام معتقد به جامعه جهانی با حفظ ملیتهای مختلف است نه حذف ملیتهای مختلف وضعیتی که شبیه حکومت فدرال و فدراسیون می باشد.

علامه مجلسی از امام صادق (علیه السلام) روایت کرده که به ابوبصیر فرمود: ای ابومحمد مثل این است که می بینم حضرت قائم با فرزاندانش در مسجد سهله فرود آمده اند ابوبصیر گفت قائم در مورد اهل ذمه چگونه رفتار خواهد کرد امام پاسخ داد: همانگونه که پیامبر (صلی الله علیه و آله وسلم) با آنان صلح کرد مهدی نیز با آنها صلح می کند و در دوران مهدی و حکومت اسلامی با قبول حاکمیت اسلام و پرداخت مالیات جزیه زندگی مسالمت آمیزی خواهند داشت. (بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۷۶)

پینوشت ها:

۱. آیه ۱۵۸، سوره اعراف

۲۸ / سبأ ۲.

۱۰۷ / انبیاء ۳.

۱ فرقان ۴.

۵۵ / نور ۵.

منابع و ماخذ

۱. هافمن، مرادویلفرید: جهان و آینده جهان اسلام، بازتاب اندیشه ، شماره ۱۷، مرکز پژوهش‌های صداوسیما، قم، ۱۳۸۲
۲. کارگر ، رحیم : جهانی شدن و حکومت جهانی حضرت مهدی (عج) ، انتظار ، ش ۶ ، مرکز تخصصی مهدویت ، قم، ۱۳۸۲، ص ۱۴۴
۳. عاملی، سعید رضا. مقاله جهانی شدن معکوس و انقلاب دینی: بازخوانی جامعه شناسی بومی-جهانی انقلاب اسلامی ایران
۴. صوفی آبادی. محمود . مقاله اسلام جهانی شدن و پیامدهای فرهنگی آن